

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

октомври 2010 година
Штип

Број 48, 15 октомври 2010 година

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во сите звања во научната област политички системи на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	3
РЕЦЕНЗИЈА на трудот „Управување на организациски конфликти“ од м-р Еленица Софијанова, Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	11
РЕЦЕНЗИЈА на трудот „Неконтролирана конфликтност - во организациското однесување“ од м-р Еленица Софијанова, Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	14

Издавач:
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев
Уредници: проф. д-р Блажо Боев, м-р Ристо Костуранов
Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска
Техничко уредување: Славе Димитров, Благој Михов

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМИ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП**

Врз основа на Одлука бр. 1602-91/03 од 5.10.2010 година, донесена на седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, именувана е Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања во научната област *политички системи* на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип во состав:

1. д-р Стеван Алексоски, редовен професор на Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, претседател;
2. д-р Панде Лазаревски, редовен професор на Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, член;
3. д-р Илија Тодоровски, редовен професор на Правен факултет, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола, член.

По распишаниот Конкурс во дневните весници „Дневник“ и „Лајм“, на 23.9.2010 година, во предвидениот рок се пријавија двајца кандидати:

1. д-р Јован Ананиев,
2. д-р Кире Шарламанов.

Согласно со Законот за високото образование („Сл. весник на РМ“ 35/08), Статутот и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип и врз основа на приложената документација од страна на кандидатите, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот **д-р Јован Ананиев** е роден на 21 јануари 1978 година во Кочани, каде што ги завршува основното и средното образование. Во 2000 година дипломира на Правен факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, отсек Политички студии, и е прогласен за *првенец на генерацијата 1996/2000 година*. Истата година се запишува на постдипломски студии по политички науки на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, а во 2004 година го одбранува магистерскиот труд со наслов „*Организационите аспекти на управувањето со процесот на европската интеграција на Република Македонија*“ и се стекнува со академско звање **магистер на политички науки**. Во 2006 година ја одбранува докторската дисертација на тема „*Политички и социолошки аспекти на политичката пропаганда во изборен процес*“ на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје и се стекнува со академско звање **доктор на политички науки**. По одбраната на докторската дисертација, во 2006 година ја пријавува втората докторска дисертација на тема „*Човечките ресурси и социјалната инфраструктура како детерминанти на руралниот развој во склад со принципите на Европската унија*“ во областа на социологијата на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, во соработка со Универзитетот во Љубљана и под менторство на професор од Универзитетот во Љубљана.

Од 2001 година до 2006 година е научен истражувач и проект-соработник во Одделението за политички науки и Центарот за бегалци и присилни миграции при Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, и асистент на постдипломските студии по политички науки на истиот Институт. Од септември 2006 година е раководител на Секторот за аналитика, проценка

и стратешко планирање при Центарот за управување со кризи, Влада на Република Македонија. Во октомври 2006 година е избран за насловен доцент по група предмети во областа на политичките науки на Интердисциплинарните студии по јавна администрација на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола, а од декември 2006 година е ангажиран за доцент по предметот Применета политика на постдипломските студии по политички науки на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје. Во август 2006 година е вработен како доцент на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Реализирани истражувачки и апликативни проекти од октомври 2006 година (од избор во звање доцент)

1. Национален извештај за човековиот развој на Програмата за развој на Обединетите нации; *истражувач (политички аспекти)*, (2009/2010) УНДП.
2. Регионален извештај за човековиот развој за Европа на Програмата за развој на Обединетите нации; *истражувач (политички аспекти)*, (2009/2010) УНДП, регионална канцеларија - Братислава.
3. Образованието и децентрализацијата; *главен национален експерт* (2005-2007), Набљудувачка мисија на ОБСЕ во Скопје.
4. Правна рамка за човековите права на Република Македонија базирана на милениумските развојни цели; *национален експерт-истражувач* (2005-2006), Лудвиг Болцман Институт за човекови права - Виена и УНДП- канцеларија Скопје.
5. Споделување на власта - нов концепт на донесување на одлуки во мултикултурните општини во Македонија; *истражувач* (2005-2006), Центар за мир и демократија - Иан Колинс, поддржан од Европската унија.

Објавени трудови од моментот за избор во наставно-научно звање доцент, октомври 2006 година

- Ананиев Ј., Стојановски С., Максимова Н., Лазарова Л.: *Политичко- правни и математички прогнози во спроведувањето на парламентарни избори во Република Македонија со отворени или затворени кандидатски листи* (2010), (во печат) дел од Зборник на трудови. Издавач: Национален демократски институт /труд објавен во зборник од научен собир/

Во овој труд се објаснуваат, преку потврдување на хипотези, предностите и слабостите во спроведувањето на избори со отворени или затворени кандидатски листи. Им се дава акцент на општествените околности кои го условуваат изборниот модел и математички приказ на можностите да се спроведе одреден изборен модел. Трудот се осврнува посебно на партиските системи како детерминанти и на спецификите на македонскиот политички амбиент, со објаснување на ризиците од одредени решенија во изборниот систем.

- Ананиев Ј.: *Улогата на партиското членство во внатрешните активности и изборната кампања* (2009), Правен факултет - Кочани, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип /труд со оригинални научни резултати/ (во печат)

Во трудот се изложуваат трендовите во Европа за намален интерес за членство во политичките партии и активното ангажирање во нив. Исто така, се објаснуваат и споредуваат причините за овој феномен и се елаборираат последиците врз политичките партии и врз изборните кампањи. Посебно се става акцент на истражувањето на улогата на партиското членство во процесот на спроведувањето на изборната пропаганда од страна на политичките партии.

- Ananiev J. Stojanovski S. Nationalistic Competition Over Internet: Legal Regulation and Social Impact (2009) Glocal: Inside Social Media- proceedings New York University - Скопје /труд објавен во зборник на научни трудови/

Во трудот се изнесуваат различните гледишта на толкувањето на национализмот од аспект на неговото ширење преку различни форми на комуникација, а посебно преку новите технологии. Се елаборира можноста од ширење на национализмот преку т.н. социјални мрежи и се изложуваат примери од просторите на поранешна Југославија. Во посебен дел се дава преглед и коментар на домашната легислатива, која се однесува на спречувањето на компјутерскиот криминал и правните акти на Советот на Европа од аспект на третирањето на национализмот со неговите најекстремни форми, како што се ксенофобијата, нацизмот и повикувањето на национална и верска омраза.

- Ананиев Ј.: *Современи тенденции од идеолошка полидимензионалност кон идеолошка нивелација на изборните и партиските програми (2009)*. Објавено во Зборник на трудови на Факултетот за администрација и менаџмент на информациона системи, Универзитет „Климент Охридски“ - Битола /труд со оригинални научни резултати/

Во овој труд се анализира трендот на т.н. дезидеологизација кај современите политички партии, односно постепено идеолошко обезличување и меѓусебното приближување на политичките партии по идеолошка основа. Се објаснуваат причините за оваа појава и посебно се внимава на изборните програми кои ја следат идеолошката профилација на партиската програма. Авторот ја прави анализата водејќи се од тезата дека идеологијата е втемелена во системот на интереси, односно потреби на гласачите, и дека секоја политичка партија има тенденција да се прикаже дека се обидува да ги оствари истите. Водени од оваа цел, но со тенденција да се доближат до интересите на што поголем број избирачи, политичките партии почнуваат да наликуваат идеолошки една на друга и постепено се случува процесот на идеолошка нивелација.

- Ананиев Ј., Ѓуркова О.: *Финансиска и материјална поддршка на политичките партии пред и за време на изборната кампања и моделите на транспарентност (светско и македонско искуство)* објавено во Годишник број 1, година XXXIII, стр.229-245. Научен текст UDK/UDC 3428493 (100) 3428493 (497.7) 2009. Издавач: Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје /труд со оригинални научни резултати/

Во овој труд авторите спроведуваат истражување на поставеноста на системот за финансирање на изборните кампањи во Република Македонија, САД и Европа. Се анализира и коментира постоечката легислатива и се навлегува во практичните аспекти во нејзиното спроведување. Авторите даваат приказ и на институционалната поставеност и се осврнуваат на постоечките механизми на градење на транспарентност. Имајќи ја предвид важноста на ова прашање за демократичноста на овој процес, авторите нудат и решенија за подобрување на состојбата во Република Македонија.

- Ананиев, Ј.: *Моделиза ефикасен партиципативен пристап при сите фази во градењето на јавните политики во Република Македонија*, Е-билтен „Добро владеење“, март (2008). Издавач: Фондација Институт отворено општество Македонија, објавен на сајтот на Добро владеење http://gg.org.mk/index.php?option=com_content&task=view&id=110&Itemid=99999999 /труд во стручно списание/

Во овој труд се објаснува важноста на партиципативниот пристап во процесот на креирањето на јавните политики, како на национално така и на локално ниво. Авторот ја аргументира можноста за вклученост на граѓаните во сите фази на процесот на одлучување, истакнувајќи ги причините за нискиот степен на досегашна вклученост. Во последниот дел нуди препораки како оваа појава може да се подобри и кои модели може да им се достапни на граѓаните и на јавните власти.

- Ananiev J.: *Education and Decentralization: What Stakeholders Really Know and Think About Their Roles, Responsibilities and Rights*, 2008 Издавач: Набљудувачка мисија на ОБСЕ во Скопје. Преведена на: македонски, албански, турски, ромски, српски и влашки јазик /стручна монографија објавена во земјава/

Во овој труд се анализира поставеноста на основното и средното образование, по почнувањето на процесот на децентрализација и, врз основа на постоечката легислатива, се објаснуваат надлежностите на сите субјекти на национално, општинско и училишно ниво. Во посебен дел се објаснува процесот на фискалната децентрализација, а голема е вредноста на оваа публикација што содржи информации добиени врз основа на спроведени девет регионални тркалезни маси-фокус групи и интервјуа. На ваков начин се прави преглед на проблемите со кои се соочуваат субјектите во образовниот процес и се даваат препораки за нивно надминување. Вредноста на оваа публикација е што е подготвена на едноставен стил, издадена на шест јазици со поддршка на Набљудувачката мисија на ОБСЕ, во соработка со Министерството за образование и наука и ЗЕЛС.

- Ананиев Ј.: *Однесувањето на гласачите како една од детерминантите во креирањето на изборната стратегија на политичките партии*, објавено во Годишник број 1 година XXXII стр.297-309. Научен текст UDK/UDC 34284 (497.7) 2008. Издавач: Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје /труд со оригинални научни резултати/

Во овој труд се анализираат различните видови на однесување на гласачите и како тие влијаат врз креирањето на изборната стратегија, посебно во контекст на американските изборни кампањи. Посебно се обраќа внимание врз основа на кои принципи и од кои фактори се определуваат гласачите да гласаат за одредена политичка партија во современи услови и како тоа влијае на политичката партија да ја структурира или да ја адаптира изборната стратегија. Врз основа на степенот на адаптација, авторот прави класификација на политичките партии, правејќи аналогија со принципите на економскиот маркетинг.

- Ананиев Ј.: *Постмодерен пристап во теоријата на државата- политичка тријада: интереси – легитимација – избори и изборна кампања* (2008). Зборник на трудови на Факултетот за администрација и менаџмент на информациони системи, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, година 1, бр. 1 /труд со оригинални научни резултати/

Во овој труд се анализира власта од аспект на остварување на определени интереси и како тие се одредница за оние кои сакаат да ја добијат власта, но и на оние кои ја легитимираат, односно граѓаните. Авторот преку теоретска анализа ја негира можноста од кумулирање на општи интереси и ја сведува политичката легитимација на постмодерните концепти, односно на давање на политичка поддршка, водена единствено од индивидуални или групни интереси. Овој приод тој го аплицира и во делот на креирањето на изборните кампањи, со тоа што политичките партии не креираат изборни програми и стратегии базирани на задоволувања на општи интереси, туку концентрирани единствено на задоволување на интереси на конкретни целни групи.

- Малеска М., Христни Ј., Ананиев Ј.: *Споделување на власта - нов модел на одлучување во мултикултурните општини во Македонија* (2007). Издавач: Македонски центар за меѓународна соработка /монографија објавена во земјава/

Овој труд е базиран на истражување, спроведено во Собранието на Република Македонија и во општините Дебар, Гостивар, Струга и Кичево, со помош на анкета, интервјуа, фокус групи и анализа на содржина. Се анализира можноста од спроведување на концептот на споделување на власта меѓу етничките заедници на општинско ниво со споредување на концептот на национално ниво. Во трудот се анализира можноста

за учество во процесите на носење на одлуки на заедниците кои не се мнозинство на општинско ниво (пред сè, Македонци, Турци, Роми, Срби и Власи) и како тие се вклучени во општинските совети, општинската администрација, колку се употребува нивниот јазик, моделите за надминување на дискриминација и сл.

- Ananiev J. Sax H.: *International and Nbo vo ational Legal Framework for Human Rights for Macedonia* (December 2006). Издадено од: Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, Vienna University и UNDP. Преведена на македонски и албански јазик /стручна монографија објавена во земјава и во странство/

Овој труд претставува скратена, адаптирана и преведена верзија на македонски и албански јазик на интегралната верзија на овој труд. Во него се даваат приказ и анализа на најважните одредби од меѓународните прописи и домашното законодавство, кои се однесуваат на човековите права во доменот на осумте милениумски развојни цели. Овој труд е од исклучителна важност за оние кои се вклучени активно во заштитата и унапредувањето на човековите права.

- Sax H., Ananiev J. *International and National Legal Framework for Human Rights for Macedonia: A Human Rights-Based Approach to MDG- based Development Planning and Poverty Reduction* (2007). Издадено од: Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, Vienna University и UNDP. Објавена на официјалниот сајт на Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, Vienna University www.univie.ac.at/bim/php/bim/get.php?id=510 /монографија објавена во странство/

Овој труд претставува ретка опсежна студија која се однесува на правната рамка на човековите права во Република Македонија, објавена во странство. Авторите прават анализа на концептот политики базирани на човекови права, со посебен фокус на намалувањето на сиромаштијата, и се елаборираат алатките кои треба да се користат за оваа намена. Потоа се објаснуваат милениумските развојни цели и се анализира нивната поврзаност со човековите права и нивната правна заштита на национално и меѓународно ниво. Во посебен дел се објаснуваат одредбите кои се однесуваат за секоја милениумска цел одделно, а кои се содржани во меѓународните и домашните правни акти и на крајот на секој дел се дава преглед на институционалната поставеност на заштитата на човековите права. Трудот е од голема важност за македонската наука, бидејќи е објавен од страна на УНДП и од Лудвиг Болцман Институт за човекови права при Универзитетот во Виена, една од најпознатите институции во областа на човековите права во Европа.

Од приложените документи може да се констатира дека трудот *Споделување на власта-нов концепт на донесување на одлуки во мултиетнички општини во Македонија*, преведен на англиски јазик, е цитиран во две меѓународни списанија со импакт фактор и во неколку други меѓународни списанија.

Од вработувањето на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, кандидатот д-р Јован Ананиев е ангажиран на првиот и вториот циклус на студии на Правниот факултет, по група предмети во областа на политичките и правно-политичките науки. Во својата досегашна наставна активност, во периодот од октомври 2006 до септември 2010 година, кандидатот е вклучен во реализација на наставата по предмети од областа на политичките науки на Факултетот за администрација и менаџмент на информациски системи во Битола и на постдипломските студии на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје. Во 2007 година е ангажиран како гостин-предавач на постдипломските студии на Универзитетот во Љубљана.

Во периодот од избор во насловно звање доцент во октомври 2006 година до сега, д-р Јован Ананиев учествува на меѓународни конференции, собири и школи со свои излагања на универзитети во Харков, Киев, Токио, Љубљана, Виена и Софија. Има студиски престој во Токио и Кобе, од јануари до март 2007 година, со поддршка на Јапонската агенција за меѓународен развој. Кандидатот е член на комисији за одбрана на магистерски и докторски трудови, член на комисији за избор на наставници и соработници, член на

уредувачки одбор на зборник на трудови, предавач на Високата административна школа на Агенцијата за државни службеници, предавач на стручни собири и работилници во областа на образованието и децентрализацијата, организирани од ОБСЕ, како и рецензент на научен труд. Одлично се служи со англискиот јазик.

Кандидатот е член на Интеруниверзитетската конференција на Република Македонија, Универзитетскиот сенат, Наставно-научниот совет и на Комисијата за односи со студентите на ниво на Универзитет.

Биографски податоци

Кандидатот д-р **Кире Шарламанов** е роден 8 август 1978 година во Струмица. Во 2002 година дипломира на Институтот за социологија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Во 2007 година ја одбранува магистерската теза „Изборното однесување на граѓаните на Општина Струмица - 1996-2005“ на Институтот за социологија на Филозофскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје и се стекнува со академско звање **магистер на социолошки науки**. Во март 2010 година ја одбранува докторската дисертација на тема „*Политиките на десницата и нивните општествени последици: економските и националните политики на конзервативните и демохристијанските партии по Втората светска војна*“ на Институтот за социологија на Филозофскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, и се стекнува со академско звање **доктор на социолошки науки**. Кандидатот е ангажиран од Институтот за социологија на научноистражувачките проекти „Анализа на содржина на известувањето на печатените медиуми во Република Македонија за време на кампањата на Претседателските избори во 1999 година“, „Локалната власт во функција на развој на локалните заедници во РМ“ и „Развојот на децата и младите во РМ“. Од 2007 година е вработен во Националниот демократски институт, а од 2010 година е доцент на Меѓународниот балкански универзитет. Се служи со англискиот, српскиот, хрватскиот и бугарскиот јазик и има познавања на повеќе компјутерски програми.

Кандидатот нема приложено листа на објавени трудови и примероци од нив.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложените документи, разгледувајќи ја наставно-образовната и научноистражувачката активност на кандидатите, Рецензентската комисија од двајцата кандидати го предлага доцент д-р Јован Ананиев. Овој предлог Комисијата го поткрепува со следниве аргументи:

Кандидатот д-р Јован Ананиев во согласност со неговото целокупно досегашно образование во областа на политичките науки, неговиот магистерски труд во доменот на организациската поставеност на Република Македонија за европска интеграција, неговата докторска дисертација во доменот на изборите, како и бројните трудови и реализирани проекти во сферата на изборите, човековите права и локалната самоуправа се длабока основа за неговата компетентност во сферата на научната област *политички системи*. Дополнително на ова, кандидатот од моментот на неговиот избор во звање насловен доцент по група предмети во областа на политичките науки, активно е вклучен во реализацијата на наставата на предметите во сферата на политичките и правно-политичките науки, вклучувајќи го и предметот Политички систем.

Кандидатот доцент д-р Јован Ананиев е избран за насловен доцент по група предмети во областа на политичките науки на 10-тата седница на Наставно-научниот совет на Интердисциплинарните студии по јавна администрација на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола, одржана на 24.10.2006 година, со Одлука за избор на наставник бр. 07-641/4 од 2.11.2006 година. Врз основа на неговата интензивна и делотворна наставна и научноистражувачка дејност, Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, по претходна иницијатива од две катедри, донесе Одлука за почнување на постапка за предвремен избор на доцент д-р Јован Ананиев, во согласност со важечките законски прописи и актите на Универзитетот. Откако беше

утврдено дека кандидатот ги исполнува сите законски критериуми и критериумите содржани во актите на Универзитетот, Ректорската управа донесе Одлука за давање на согласност за распишување на Конкурс за избор во звање вонреден професор со бр. 0901-1117/8 од 20.4.2010 година.

Од приложените трудови на доцент д-р Јован Ананиев и од неговата досегашна наставна и научноистражувачка активност може да се заклучи дека станува збор за личност која дала голем придонес во развојот на политичките и правно-политичките науки во Република Македонија и пошироко. Досега има покажано исклучителни резултати во своето работење и преку активноста во меѓународни проекти и конференции врши афирмација на институцијата каде што работи.

Кандидатот го има законски потребното наставно-научно искуство за предвремен избор во вонреден професор и врз основа на Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип во целост ги исполнува формалните и фактичките услови за предвремен избор во звање вонреден професор. Неговата целокупна актива е 211,5 бодови врз основа на наставно-образовната дејност (НО), научноистражувачката активност (НИ) и стручно-апликативната и организациско-развојната дејност (САОР).

Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“- Штип да го **избере доцент д-р Јован Ананиев во наставно-научно звање вонреден професор во научната област политички системи.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Стеван Алексоски, претседател, с.р.

Проф. д-р Панде Лазаревски, член, с.р.

Проф. д-р Илија Тодоровски, член, с.р.

П Р И Л О Г

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ НА ДОЦЕНТ Д-Р ЈОВАН АНАНИЕВ

Вид на активност	Број	Поени	Вкупно
Наставно-образовна дејност (НО)			
Член на комисија за одбрана на докторат	2	2	4
Член на комисија за одбрана на магистерска работа	3	1	3
Учество во образовна РТВ програма	5	0.5	2.5
Предавања на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	Учебна 2007/2008 (9x1.5+2)+учебна 2008/2009 (9x1.5+2)+учебна 2009/2010 (12x1.5+4)	15.5+15.5+22	53
Постдипломска настава (консултации) на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и предавања на Универзитет во Љубљана	Консултации по 5 предмети и предавање по 1 предмет	Консултации=5x2 Предавање во странство= 6	16
Рецензент на соработници и наставници	6	1	6
Рецензент на труд	1	2	2
Научноистражувачка активност (НИ)			
Монографија	Во земјава=1, во странство=1	Во земјава=10, во странство=15	25
Труд со оригинални научни резултати	1 во коавторство и 5 индивидуални	Коавторство=1 Индивидуални=1.3	7.5
Труд објавен во зборник од научен собир	2 во коавторство	1	2
Учество на научен собир со реферат	Во земјава=3, во странство=7	Во земјава=1.5, во странство=2	18.5
Член на уредувачки одбор на научно списание	1	1	1
Студиски престој во странство	1	8	8
Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност			
Стручна монографија	Во земјава=1, во странство=1	Во земјава=3, во странство=5	8
Труд во стручно списание	1	2	2
Учество во научен проект	Во земјава=2, во странство=1	Во земјава=5, во странство=8	18
Предавач на стручен собир	6	2	12
Експертиза (Стратегија за национална безбедност и два правилника за потребите на Министерството за локална самоуправа)	3	2	6
Член на Интеруниверзитетската конференција, Универзитетски сенат и Универзитетска комисија за жалби на студенти	3	5	15
Член на Наставно-научен совет	1	2	2
ВКУПНО			211,5

РЕЦЕНЗИЈА

НА ТРУДОТ „УПРАВУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИ КОНФЛИКТИ“ ОД М-Р
ЕЛЕНИЦА СОФИЈАНОВА, ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Наслов на трудот: „Управување на организациски конфликти“.

Општи податоци за ракописот. Трудот под наведениот наслов е со 120 страници и во главни црти ги третира прашањата на дефинирање на конфликтите, природата на истите, нивна анализа, како и функции и дисфункции на конфликтите. Во трудот се третираат и прашања поврзани со изворите и причините и факторите кои непосредно ги поттикнуваат конфликтите.

Автор на трудот: м-р Еленица Софијанова.

Рецензент: проф. д-р Ристо Фотов.

Значење на предметот кој се обработува во трудот. Презентирираниот труд разработува прашања кои се однесуваат на конфликтите како дел од животот и посебно нивното третирање од аспект на влијанието врз организациската ефективност, особено од аспект на меѓугрупните врски и нивното влијание врз организациските конфликти. Во трудот се нудат решенија за совладување или ублажување на организациските проблеми, како и идентификација и лоцирање на потенцијалните места кои можат да генерираат организациски конфликти - како сила од обединети разлики.

Во „Управување на организациски конфликти“, авторката м-р Еленица Софијанова истакнува дека здравата организациска атмосфера рефлектира целосна хармонија во работните односи, но не само тоа, туку се постигнува лојалност и заедничка посветеност кон поставените цели на организацијата. Како што наведува авторката на трудот, со тоа се постигнува идеал во работната организација, кој го нарекува *идеал на „среќно семејство“*. Но, за да се изгради среќно семејство секоја организација мора да се труди да изгради вистински тим во кој секој учесник (член) ќе го вложи својот индивидуален труд, а сите членови ќе придонесат за постигнување на заедничката цел на организацијата. Авторката наведува дека централна улога во совладувањето или барем во ублажувањето на пројавените или потенцијално пројавени конфликти во организацијата има ефективното раководство. Во таа улога раководството делува интегрирано, со цел да ги координира, води и насочува деловните активности во организацијата за постигнување на поставените задачи и организациски цели. Конфликтот како фактор кој може да внесе дисфункција во работењето на организацијата претставува несогласување кое произлегува од менаџерите, вработените и организационите единици во процесот на одвивање на оперативните активности на организацијата. Во трудот авторката дава објаснување и дефиниција за тоа што претставува конфликт. Имено, таа под поимот конфликт подразбира судир меѓу две или повеќе лица или групи кои применуваат сила како средство за да победат или да се одбранат. Во натамошното објаснување на овој поим авторката оди во аналитичко претставување на компонентите кои го сочинуваат конфликтот: страните во конфликтот, конфликтно однесување и конфликтни интереси. Во функција на соодветно разбирање на конфликтот како комплексен феномен на човечката интеракција, авторката оди понатаму во објаснувачката активност во смисла ослободување на овој феномен од т.н. мрачни и застрашувачки асоцијации за конфликтот за да на тој начин се создаде простор за нестереотипно, реално и логично размислување. Ваквиот пристап се раководи од логиката што конфликтот претставува дел од нашата егзистенција, исто толку колку што тој е дел и од еволуцијата. Авторката преку својот истражувачки напор се обидува да ни ги претстави и битните димензии на конфликтот, како што се: тензија, недоверба, слаба комуникација, интензивни емоции, нејасни цели, конфузија на улогите итн.

Во трудот, авторката зборувајќи за конфликтот ни ја предочува нивната природа, притоа наведувајќи ги основните видови на конфликти и во кои облици се јавуваат: конфликт од целите, конфликт од сознанијата, афективен конфликт и конфликт од однесување. Во потрагата за решение на конфликтите во организацијата, секако дека треба да им се анализираат изворите кои генерираат конфликт, односно причините кои поттикнуваат конфликт во организацијата, како интерперсонален или интергрупен конфликт. Несомнено, причини постојат многу, но авторката м-р Еленица Софијанова се концентрира на следниве причини и извори кои најчесто се јавуваат како виновни за конфликти во организациите: односи од меѓучовечка природа, истакнување на сопствените интереси и неуважување на другите членови во организацијата и организациски единици, формирање коалиции од типот ние и тие - односи на две спротивставени сили (групи), заживување на старите и заборавени спорови, функционално и дисфункционално дејствување. Но, овие извори на конфликти, кои ги набројува и потенцира авторката, често се поттикнуваат како резултат на ограничените ресурси, понатаму како резултат на незадоволени основни потреби и заради различните вредности. Но, научниот придонес на овој труд не би го понел ако не понуди решение како да се совладаат конфликтите кои се јавуваат во организациите во целина или во нивните одделни единици. Во тој правец, авторката Еленица Софијанова сугерира методи односно модели за разрешување на конфликти.

Таа наведува дека постојат бројни модели, техники и начини со кои се разрешува конфликтот во организацијата. Меѓу нив, таа го наведува моделот на Kenneth Thomas со кој се објаснува како се доаѓа до конфликт. Притоа тој тоа го претставил и на дијаграм со кој ни ги претставува елементите кои го сочинуваат конфликтниот процес: фрустрација, концептуализација, однесување и исход. Во групата на методи за решавање на конфликтни состојби од особена важност е осмислување на стратегии за решавање на конфликти. Во тој контекст се наведува дека стратегиите за превенција на конфликтот треба да се преферираат, од причини што овие стратегии им овозможуваат на менаџерите да преземаат активности за решавање на конфликтите преку користење на методи за превентивно дејствување и методи на редуцирање на конфликти. Во рамките на можни начини како да се решаваат конфликтите, во трудот што е предмет на елаборација, авторката м-р Еленица Софијанова посебно ги потенцира следниве: натпреварување, соработка, компромис, избегнување и приспособување.

Изборот на наведените начини во одделни ситуации е определен од релативната важност на сопствениот интерес на инволвираната страна или страни, кој е спротивставен на интересот на другата страна или страни. Трудот е претставен во четири целини или дела кои го третираат прашањето на организацискиот конфликт, секој од нив до посебен аспект. Првиот дел или целина од трудот го разработува прашањето на дефинирање на поимот конфликт, природата на конфликтот, изворите на конфликтот и факторите на конфликтот, заокружувајќи ја целината со методи и начини и техники на разрешување на конфликти. Вториот дел, односно целина, од овој труд се посветува на влијанието на конфликтите врз организациската ефективност. Третиот дел е посветен на меѓугрупни врски и организациски конфликти и, конечно, четвртиот дел односно целина од трудот е посветен на менаџерите - како градители и управувачи на квалитетни организациски соодноси, користејќи ги стекнатите сознанија, практики и искуства за квалитетно организациско однесување, понатаму преку создавање на систем на квалитетни организациски односи, воспоставување на организациска комуникација, координација и формализација.

Се разбира, во интерес на постигнување на синергетски ефекти, кои се можни само во организациско функционирање на сите инволвирани страни треба да се спремни на организациска комуникација и координација, зашто само на тој начин се остварливи поставените цели на организацијата, ќе нагласи авторката м-р Еленица Софијанова. Организациската комуникација, несомнено, претставува основа на сите меѓучовечки односи како трансубјективна интимност.

Оригиналноста на трудот со проценка за придонесот врз развојот на научната мисла. Трудот претставува, според содржината и начинот на разработката, дело во кое се разработуваат примери, прашања и решенија со чија примена овозможува постигнување на поголема ефикасност и ефективност во понудување решенија на организациските конфликти.

Други трудови за ист или сроден предмет со компонирање оценка за квалитетот на трудот. Кај нас има презентирани трудови од оваа област, но овој труд, според начинот на разработката, композицијата и презентирањето на содржината е различен и има белег на оригиналност. Трудот претставува стручен материјал со прифатлив квалитет кој може да го користат студентите и сите кои работат на проблематика која е блиска на управување со организацискиот конфликт.

Соодветност на применетата методологија. Трудот е изработен со примена на методите на научноистражувачката работа, присутен е аналитичкиот пристап, квалитативната и квантитативната анализа и научната проценка.

Научна заснованост на експликација на заклучоците. Заклучоците наведени во трудот се резултат на методологијата на научното истражување.

Претпоставен интерес на стручната и другата јавност за која е наменет трудот. Како нов труд од ваков вид кај нас, истиот ќе предизвика интерес кај сите оние што се занимаваат со проблематиката на управување со организациски конфликти, но не само како литература за изучување на наведената проблематика, туку и пошироко.

Резиме на трудот. Во трудот се нагласува дека со сознанијата од управување со организациските конфликти се даваат можности за стекнување пошироки знаења на студентите од проблематиката управување со конфликти.

Други напомени за трудот. Трудот ја разработува проблематиката на управување со организациски конфликти, нудејќи неопходни сознанија од наведената област за студентите кои ја изучуваат оваа проблематика по истиот предмет, но и за пошироката јавност која има потреба од збогатување на сознанијата од оваа област.

Препорака за прифаќање како дополнителна литература. Трудот „Управување на организациски конфликти“ ќе предизвика голем интерес кај студентите и стручната јавност, бидејќи студентите и сите други кои се занимаваат со оваа проблематика, во овој труд, ќе најдат одговор на бројни прашања што треба да ги изучуваат и со кои се среќаваат и ќе се среќаваат во практиката на своето работење. Поради ова, со големо задоволство препорачувам истиот да биде прифатен како дополнителна литература.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Ристо Фотов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ТРУДОТ „НЕКОНТРОЛИРАНА КОНФЛИКТНОСТ - ВО ОРГАНИЗАЦИСКОТО ОДНЕСУВАЊЕ“ ОД М-Р ЕЛЕНИЦА СОФИЈАНОВА, ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Наслов на трудот: „Неконтролирана конфликтност - во организациското однесување».

Општи податоци за ракописот. Трудот под наведениот наслов е со 141 страници и во главни црти ги третира прашањата на дефинирање на конфликтите, природата на истите, нивна анализа, како и функции и дисфункции на конфликтите. Во трудот се третираат и прашања поврзани со изворите и причините и факторите кои непосредно ги поттикнуваат конфликтите.

Автор на трудот: м-р Еленица Софијанова.

Рецензент: проф. д-р Ристо Фотов.

Значење на предметот кој се обработува во трудот. Презентираниот труд разработува прашања кои се однесуваат на конфликтите како дел од животот и посебно нивното третирање од аспект на влијанието врз организациската ефективност, особено од аспект на меѓугрупните врски и нивното влијание врз организациските конфликти. Трудот е конципиран за презентирање во три дела. Во првиот дел е поместен теоретскиот пристап на дефинирање на поимот конфликт, видовите според формите на манифестирање на конфликтите, како и историската димензија на организацискиот конфликт. Понатаму, во рамките на теоретските елаборации, во првиот дел се даваат поблиски објаснувања за конструктивен и деструктивен конфликт, како и за методите кои се на располагање при разрешувањето на организациските конфликти: методи за стимулација на организациските конфликти, методи на редуцирање на организациските конфликти, методите на разрешување на организациските конфликти и, конечно, во овој прв дел се разгледа и стратегијата на конфликтниот менаџмент, со чија помош се овозможува да се минимизира влијанието на афективните конфликти, нивно одржување, коригирање, модерирање и сл. Вториот дел на трудот што го оценуваме е посветен на реализираните истражувачки сознанија. Третиот дел на трудот ја содржи анализата и интерпретацијата на резултатите до кои се доаѓа во истражувањето.

Преку „Неконтролирана конфликтност - во организациското однесување», авторката м-р Еленица Софијанова нè воведува во дефинирањето на конфликтот, како неогласување помеѓу две или повеќе лица или групи, во смисла дали тој е проблем или не е проблем. Таа полемизира и издвојува свој став наспроти ставот што менаџерите и теоретичарите за менаџмент традиционално го застапувале гледиштето дека конфликтот е проблем кој треба да се избегне. М-р Еленица Софијанова застапува став според кој конфликтот во последниве години и покрај тоа што може да се наметне како сериозен проблем, сепак, има одредени видови конфликт кои можат да бидат корисни. Овде во прилог на ваквиот став на авторката може да се даде пример, ако два члена од комисијата за избор на локација не се согласуваат за најдоброто место за новата постројка, секој од нив би морал да направи темелно истражување, за да го одбрани сопствениот став. Така, посистематската анализа и дискусија ќе вродат со подобра одлука од страна на комисијата, која ќе биде полесно да се оправда пред другите. Доколку сите се согласеле со првичниот предлог, тогаш ќе прифатат нешто за кое имаат помалку податоци и послаба анализа. Токму во оваа смисла, авторката е на ставот дека конфликтот не треба секогаш да се избегнува, и покрај тоа што многумина сметаат дека конфликтот треба да се избегнува, зашто подразбира соперништво, непријателство, недоразбирања и раздор. Конфликтот, како што нагласува м-р Еленица Софијанова, не би бил проблем доколку со него соодветно се менаџира, во спр-

тивно претставува проблем, особено што може да предизвика несоодветно однесување, подолго траење што конечно може да се одрази на продуктивноста на организацијата. Во објаснувачката активност авторката нè убедува со аргументи - дека со примена на неколку начини на претворање може организацискиот конфликт од негативен да се претвори во позитивен. За Таа понудува начини за разграничување на конфликтите во четири фази: првата фаза го разгледува организацискиот конфликт како нефункционална појава, втората фаза го разгледува организацискиот конфликт како природна појава, третата фаза како функционална појава и четвртата фаза го разгледува организацискиот конфликт како ситуациски модел. Во трудот кој го оценуваме, авторката нуди и методи на управување и решавање на организациските конфликти, при што првин го поставува прашањето: што може да се случи кога две страни ќе се соочат со конфликт? Во потрагата по решение за изнаоѓање на методи за управување со организациските конфликти, авторката нуди три групи на методи, и тоа: метод на стимулирање на конфликтите, метод на редуцирање на конфликтите и метод на решавање на конфликтите. Во поглед на тоа како менаџерите го сфаќаат конфликтот, анализата во третиот дел од овој труд (на испитан одреден примерок на менаџери во организации од Велес, Скопје и Тетово), тие тоа го оценуваат како нормална појава и составен дел од меѓучовечките односи, дури 83% од испитаните менаџери се согласуваат со овој став, додека 84% од менаџерите веруваат во тоа дека конфликтот нуди можност за конструктивен напредок, а доколку е насочен кон отстранување на тензијата може да придонесе до стабилизација во што веруваат 86% од опфатените менаџери во испитуваниот примерок. Стручниот придонес на трудот се состои во сознанието до кое се доаѓа од спроведеното истражување, кое се состои во тоа дека до намалување на интергрупните конфликти е можно доколку се воведат системи на наградување за вложениот труд во изнаоѓање на општоприфатливо решение (61% од менаџерите се согласни со овој став).

Оригиналноста на трудот со проценка за придонесот врз развојот на научната мисла. Трудот претставува, според содржината и начинот на разработката, дело во кое на оригинален начин се разработуваат примери, прашања и решенија со чија примена овозможува постигнување на поголема ефикасност и ефективност во надминување на организациските конфликти.

Други трудови за ист или сроден предмет со компонирање оценка за квалитетот на трудот. Кај нас има презентирани трудови од областа на меѓународни финансии, но овој труд, според начинот на разработка, композицијата и презентирањето на содржината е различен и оригинален. Трудот претставува стручен материјал со потребен квалитет што може да го користат студентите и сите кои работат на проблематика која е блиска на областа менаџирање со организациските конфликти.

Соодветност на применетата методологија. Трудот е изработен со примена на методите на научноистражувачката работа, присутен е аналитичкиот пристап, квалитативната и квантитативната анализа и научната проценка.

Научна заснованост на експликацијата на заклучоците. Заклучоците наведени во трудот се резултат на методологијата на научното истражување.

Стручна композиција на трудот. Трудот е систематски и логички подреден во три дела. Во првиот дел е поместен теоретскиот пристап на дефинирање на поимот *конфликт*, видовите според формите на манифестирање на конфликтите, како и историската димензија на организацискиот конфликт. Се даваат поблиски објаснувања за конструктивен и деструктивен конфликт, како и за методите кои се на располагање во разрешувањето на организациските конфликти: методи за стимулација на организациските конфликти, методи на редуцирање на организациските конфликти, методи на разрешување на организациските конфликти и конечно, се разгледа и стратегијата на конфликтниот менаџмент, со чија помош се овозможува да се минимизира влијанието на афективните

конфликти, нивно одржување, коригирање, модерирање и сл. Вториот дел од трудот што го оценуваме е посветен на реализираните истражувачки сознанија. Третиот дел од трудот ја содржи анализата и интерпретацијата на резултатите до кои се доаѓа во истражувањето.

Претпоставен интерес на стручната и другата јавност за која трудот е наменет. Како редок труд од ваков вид кај нас, истиот ќе предизвика интерес кај сите оние што се занимаваат со проблематиката на организациските конфликти, но не само како литература за изучување на истоимениот предмет, туку и пошироко.

Резиме на трудот. Во трудот се нагласува дека со сознанијата од организациските конфликти се даваат можности за стекнување пошироки знаења од оваа област, кои во одредени моменти ќе им бидат од корист на сите што работат во соодветни работни ангажмани кои бараат солидни и продлабочени познавања од управување со организациските конфликти.

Други напомени за трудот. Трудот ја разработува проблематиката на неконтролирана конфликтност - во организациското однесување, нудејќи неопходни сознанија од наведената област за студентите кои ја изучуваат оваа проблематика по истиот предмет, но и за пошироката стручна јавност која има потреба од збогатување на сознанијата од оваа област.

Препорака за користење како дополнителна литература во наставниот процес по соодветниот предмет Менаџмент на човечки ресурси. Трудот „Неконтролирана конфликтност - во организациското однесување“ ќе предизвика голем интерес кај нашата јавност, бидејќи студентите и сите други кои се занимаваат со проблематика од управување на организацискиот конфликт, во овој труд, ќе најдат одговор на бројни прашања што треба да ги изучуваат и со кои ќе се среќаваат во практиката. Поради ова со големо задоволство препорачувам истиот да биде прифатен како дополнителна литература во наставата.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Ристо Фотов, с.р.